



Vilalleons

Sant Julià de Vilatorça

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Vilalleons
Alçada: 635

Coordenades:

Latitud: 41.89151
Longitud: 2.31827
UTM Est (X): 443445
UTM Nord (Y): 4637955

Classificació

Número de fitxa: 08220 - 87
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Conjunt arquitectònic
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle: XVIII-XX
Estat de conservació: Bo
Protecció: Legal
Observacions protecció: POUM (DOGC 5817 de 14/02/2011).
Accés: Fàcil
Ús actual: Estructural
Titularitat: Privada
Titular: Diversos propietaris
Autoria de la fitxa: Virgínia Cepero González
Data de registre de la fitxa: dv., 05/04/2013 - 02:00

Descripció

Vilalleons és un petit poble, d'uns cent habitants, situat a quatre quilòmetres de Sant Julià, amb el qual es fusionà l'any 1945.

El petit nucli urbà de Vilalleons està format per l'església de Santa Maria i per un conjunt de cases construïdes al segle XVIII, tot i que posteriorment han estat objecte d'obres de reforma.

Les cases són de dues o tres plantes i en destaquen les inscripcions a les llindes dels portals i finestres.

Història

La parròquia de Vilalleons es va originar a l'entorn d'una vila rural, citada a la documentació antiga des de l'any 927 amb el nom de villa Leonis, quan Duran i la seva muller Rosa, vengueren a Conrad i la seva muller Alúdia la vuitena part d'una peça de terra, situada al terme de Taradell, a villa Leonis.

Probablement, es correspon amb l'indret on es troba La Sala, atès que els seus antics propietaris es cognomenaven Vilalleons.

Les funcions parroquials apareixen per primer cop a la documentació de l'any 1007, quan Enyec i la seva muller Richel vengueren a Sunifred i a la seva muller Martina una peça de terra, situada a la parròquia de Vilalleons, a l'Olmeda.

El gran terme del castell de Taradell era una de les grans divisions jurisdiccionals inicials del comtat d'Osona i comprenia inicialment els actuals municipis de Taradell, Viladrau, Santa Eugènia de Berga i el sector de Vilalleons.

Al segle XIV, una part de les parròquies de Santa Eugènia de Berga i de Vilalleons es van separar del terme del castell per a formar una quadra civil, amb un batlle propi, i des de l'any 1385 sota la protecció dels consellers de la ciutat de Vic.

Una gran part de la parròquia de Vilalleons va continuar adscrita al terme del Castell de Taradell i actualment forma part del municipi de Viladrau i de la província de Girona.

L'any 1652 havia acabat la Guerra dels Segadors; era una guerra de Catalunya contra el rei de Castella Felip IV i, especialment, contra el seu privat, el comte-duc d'Olivares. Els catalans havien escollit com a rei a Lluís XIII de França, però cansats de les arbitrietats del rei francès, van tornar a reconèixer com a rei a Felip IV. És per aquest motiu que els francesos, al llarg del segle XVII, atacaren diverses vegades el Principat, i envaïren quatre cops la comarca d'Osona, saquejant les esglésies i els pobles.

L'any 1654 les tropes franceses incendiaren l'església de Vilalleons, fet que va provocar la pèrdua de tots els seus altars i de l'antiga imatge de Santa Maria.

Segons Antoni Pladevall i Font (1994:23) : "El pas dels francesos fou funest per Vilalleons i la seva església, puix que no només es perderen els retaules i béns de l'església i de la parròquia, sinó que també els particulars varen perdre bens i collites que havien amuntegat a l'església, car que confiaven en la seva immunitat i dret d'asil com a lloc sagrat".

Tanmateix, aquest succés va provocar el naixement de la capella de Puig-l'agulla, que aviat va reemplaçar l'antiga advocació. La devoció es va adreçar vers el lloc on s'havia fet la troballa de l'antiga imatge de la Mare de Déu i d'on procedia el seu llegendari culte.

La parròquia va romandre unida a Santa Eugènia de Berga fins l'any 1823. El poble de Vilalleons va gaudir de plena independència entre l'any 1823 i 1941, fins que a causa de la considerable reducció del seu nombre d'habitants, fou annexat al terme de Sant Julià de Vilatorça, als anys quaranta del segle XX.

Actualment Vilalleons té uns dos-cents habitants, dels quals només una vintena viuen al seu nucli urbà.

Bibliografia

- H. M. TALLER D'ARQUITECTURA I CONSTRUCCIÓ S. L (2010). Catàleg de béns d'interès històric arquitectònic i paisatgístic. POUM. Ajuntament de Sant Julià de Vilatorça. Sant Julià de Vilatorça.

- PLADEVALL i FONT, A. (1994). Puig-L'Agulla i Vilalleons: un santuari i una parròquia mil·lenària. Barcelona: Ed. Montblanc-Martín.
- ROMEU i BISBE, J. (1992). Història de Sant Julià de Vilatorça. Vic: Eumo Editorial.

